

Pinguins in de polder

Samenvatting

De Kennisbron voor Deltawerkers is een initiatief van de Hogeschool Zeeland en de Open Universiteit Nederland waarbij kennis van civiele techniek en ecologie samenkomen met kennis over bestuur en beleid. De kennisbron biedt professionals in alle stadia van hun carrière mogelijkheden om zich te verdiepen en verbreden en tegelijkertijd de kennisbron zelf te vullen. De combinatie met praktijkprojecten in de Zuid-Westelijke Delta zorgt voor toegepaste kennisontwikkeling waarbij de praktijk uitgangspunt en toetssteen is. Via de Kennisbron voor Deltawerkers komt de ontwikkelde kennis van Delft Cluster nu ook terecht bij de huidige en toekomstige generatie delta-professionals.

Tux de Pinguin is het beeldmerk van het bestuursprogramma Linux, maar staat tevens model voor de 'open source'-beweging van wie kennis vrijelijk gebruikt, verbeterd en uitgebreid mag worden. Rietje van Dam-Mieras, lid van de Wetenschappelijke Adviesraad van Delft Cluster, stak samen met anderen, de eerste spade in de grond voor een 'open source' voor Deltawerkers, de Kennisbron.

Van Dam, inmiddels lid van het College van Bestuur van de Universiteit Leiden, was drie jaar geleden Hoogleraar bij de Faculteit Natuurwetenschappen van de Open Universiteit Nederland. 'In die hoedanigheid kwam ik in contact met Anja de Groene, lector duurzame ontwikkeling van de Hogeschool Zeeland in Vlissingen', vertelt ze. 'Zij vertelde dat de Hogeschool bezig was met het ontwikkelen van een masterprogramma voor Delta-professionals. Mensen die iets weten van civiele techniek en ecologie, maar ook van bestuur en beleid.'

De plannen van de Hogeschool Zeeland sloten mooi aan bij ideeën die bij de Open Universiteit Nederland leefden voor het ontwikkelen van leerwegen voor mensen die in hun beroep bezig zijn met water. Dat kunnen medewerkers zijn van provincie of waterschap, maar ook mensen die werken in de waterbouw of bij een drinkwaterbedrijf. Dat er behoefte is aan dergelijke Delta-professionals bleek trouwens eens te meer op een bijeenkomst in april jongstleden, waar zo'n 150 mensen uit de praktijk zich bogen over de competenties waarover zulke professionals zouden moeten beschikken.

Rietje van Dam-Mieras.

Beide initiatieven leidden tot een gezamenlijk project, de Kennisbron voor Deltawerkers. De Hogeschool Zeeland was, zoals gezegd, vooral geïnteresseerd in het ontwikkelen van een Masterprogramma, dat in januari 2009 van start gaat. De Open Universiteit is meer gericht op het ontwerpen van bouwstenen die flexibel ingepast kunnen worden in opleidingstrajecten van professionals. Beiden kunnen echter putten uit de Kennisbron voor Deltawerkers. Van Dam: 'Ook anderen hebben inmiddels belangstelling getoond. Mijn eigen universiteit Leiden bijvoorbeeld is samen met de Technische Universiteit Delft bezig met het opzetten van een opleiding op het gebied van waterbeleid en -management.'

Een bron, ook een Kennisbron voor Deltawerkers moet gevoed worden. Niet alleen met resultaten van fundamenteel wetenschappelijk onderzoek, maar liefst ook met 'hands on' toegepaste kennis over waterbeheer en beleid. Deltatechnologie, zeg maar. Nu wil het geval dat min of meer tegelijkertijd met de ontwikkeling van de opleidingen voor Deltaprofessionals ook een KennisNetwerk DeltaWater is ontstaan.

Een netwerk van overheden, bedrijven en onderwijs- en onderzoeksinstituten, gericht op het toepassen van kennis over duurzaam waterbeheer in de Zeeuwse context.

Uitgangspunt van het KennisNetwerk is dat de Zuid-Westelijke Delta een bijzondere regio is waar zout en zoet water bij elkaar komen en waar mensen leven, werken en recreëren met water. Aangezien echter meer dan de helft van de wereldbevolking leeft in laaggelegen delta's kan het gebied ook dienen als een soort openlucht laboratorium, waar deltakennis wordt omgezet in kunde. En uiteindelijk in omzet natuurlijk, want Zeeland moet er ook van profiteren. Daarbij gaat het niet alleen om innovatieve ideeën voor kustveiligheid, maar bijvoorbeeld ook om onderzoek naar mogelijkheden voor natuurontwikkeling, toerisme of naar de perspectieven voor aquacultuur. Van Dam: 'Het gaat om onderzoek in een bepaalde context, waarbij de praktijk uitgangspunt en toetssteen is.'

Het KennisNetwerk DeltaWater biedt uitstekende mogelijkheden voor interactie van opleiding met praktijk. Van Dam: 'De opzet van de oplei-

ding is zo dat de mensen eerst een half jaar worden ingewijd in water als totaalsysteem. De Zeeuwse Delta fungeert daarbij als praktijkvoorbeeld voor het bestuderen van de verschillende aspecten van het systeem, zoals het beheer van zout en zoet water en grondwater, de ecologische en economische aspecten, de effecten van klimaatverandering en de mogelijkheden voor duurzame ontwikkeling.'

In de masteropleiding van Hogeschool Zeeland kunnen de studenten vervolgens kiezen voor hetzij een 'major' in civiele techniek ('Delta technology'), hetzij een 'major' in beleid ('Governance'). Aan de Open Universiteit kunnen de studenten kiezen voor een aantal modules, afhankelijk van vooropleiding, ervaring en behoefte. In beide gevallen wordt gebruik gemaakt van praktijkvoorbeelden die spelen in de Zeeuwse Delta. De resultaten van de leer- en onderzoeksprojecten vormen weer input voor het KennisNetwerk. Zeker voor de Open Universiteit denkt Van Dam aan nieuwe vormen van 'blended learning', een combinatie van contact- en afstandsonderwijs, waarbij veelvuldig gebruik gemaakt wordt van nieuwe vormen van kennisoverdracht, bijvoorbeeld via 'serious games'.

Langs de weg van het KennisNetwerk kan ook de kennis die in Delft Cluster is ontwikkeld tot waarde worden gebracht. Niet zozeer in de vorm van octrooien die veel geld opbrengen, maar vooral als bijdrage aan het oplossen van maatschappelijke problemen. Van Dam: 'Voor een deel zal de kennis die binnen Delft Cluster is ontwikkeld, landen bij de professionals van Deltares. Voor een deel ook in universiteiten, hogescholen en bedrijven waar de aio's van Delft Cluster komen te werken. Via het KennisNetwerk DeltaWater komt die kennis nu ook terecht bij de huidige en – via de Kennisbron – ook bij de toekomstige generatie delta-professionals. Daar hebben we allemaal profijt van.' ■

Deze productie is mede tot stand gekomen door een bijdrage van Deltares en Delft Cluster.

Deltares beschikt als instituut voor deltattechnologie over een unieke combinatie van kennis en ervaring op het gebied van water en ondergrond. Het instituut is toonaangevend in het ontwikkelen, verspreiden én toepassen van kennis voor de duurzame inrichting en het beheer van kwetsbare delta's, kusten en riviergebieden.
Meer informatie: www.deltares.nl

Delft Cluster Engineeringkennis neemt een sleutelpositie in bij het beheersen en verbeteren van alle aspecten van de deltaproblematiek. Die kennis kan alleen ontwikkeld worden in interactie met bedrijven en overheden, die ze implementeren en gebruiken, er ervaring mee opdoen en deze terugkoppelen naar de ontwikkelaars. Delft Cluster, het kennisprogramma van Deltares, TNO-

Bouw- en Ondergrond, TU Delft, Unesco IHE en KIWA Water Research heeft deze problemen vanuit bètadisciplines en alfa- en gammadisciplines aangepakt.
Meer informatie: www.delftcluster.nl